

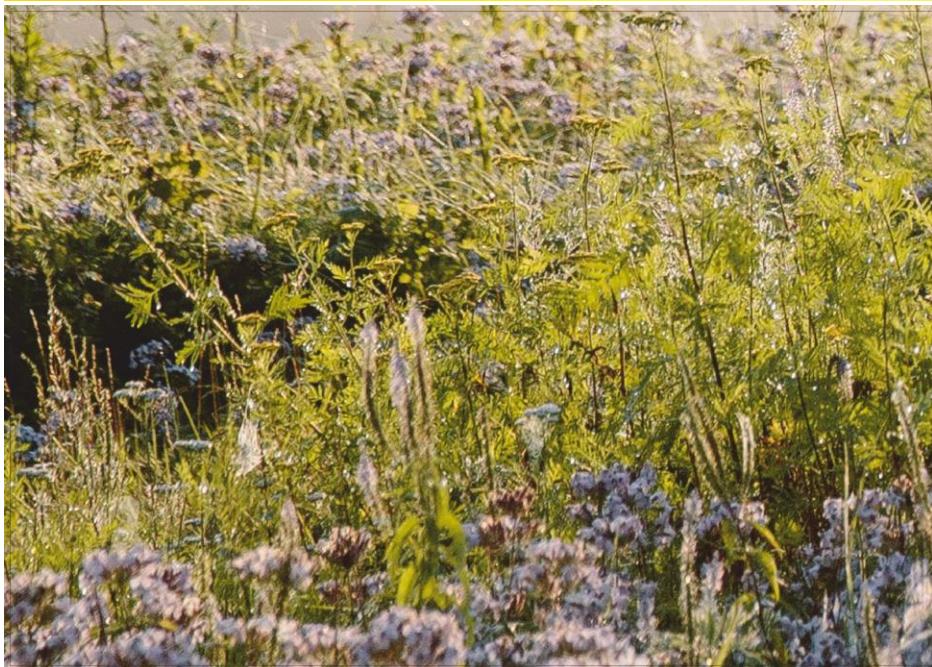
Vairāk par LIFE vari uzzināt šeit: ec.europa.eu/life | www.lifeprogramma.lv | facebook.com/caplifelat | twitter.com/CAPLIFELAT

Buklets izdots ar Eiropas Komisijas LIFE programmas finansiālu atbalstu projekta LIFE14 CAP/LV/000002 "Kapacitātes palielināšana LIFE programmas ieviešanai Latvijā" (CAP LIFE LAT) ietvaros.

VĒRTĪGA PROGRAMMA ILGTSPĒJĪGIEM VIDES UN KLIMATA UZLABOJUMIEM

Latvija, salīdzinājumā ar pārējām Eiropas Savienības valstīm, var lepoties ar savām dabas bagātībām – plašiem mežiem un tīriem ūdenjiem.

Mūsu uzdevums ir saglabāt tīru un drošu vidi arī nākamajām paaudzēm.

Lai to īstenotu, mums svarīgi būt organizētiem un nepieciešams pastāvīgi veikt ieguldījumus vides jomā.

Būtisku labumu vienmēr snieguši LIFE programmas projekti. Tie veicinājuši Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu gan atkritumu pārvaldības, gan dabas aizsardzības, gan klimata pārmaiņu mazināšanas jomā.

LIFE projekti bijuši arī lieliska iespēja zinātnes sasniegumu un jauninājumu pārbaudīšanai reālos, nevis laboratoriju apstākļos. Tādēļ vēlos izteikt pateicību ikviens LIFE projektu īstenotājam par augstu vides apziņu un atbilstīgu attieksmi, īpaši tāpēc, ka visi projekti ir pieteikti brīvprātīgu apsvērumu dēļ.

Aicinu nākamos vides aktivistus smeltties idejas jau realizētajos projektos un domāt jaunus, inovatīvus un videi draudzīgus projektus mūsu viena no svarīgākā resursa – vides saglabāšanai.

Latvijas Republikas Vides aizsardzības
un regionālās attīstības ministrs
Kaspars Gerhards

LIFE programma

LIFE programma ir Eiropas Komisijas finanšu instruments vides kvalitātes un klimata pārmaiņu inovatīvu un ilgtspējīgu uzlabojumu veikšanai. Galvenais LIFE programmas mērķis ir veicināt Eiropas Savienības vides un klimata politikas īstenošanu, attīstību un aktualizēšanu, piešķirot līdzfinansējumu projektiem, kas atbilst LIFE programmas mērķiem un rada papildu pievienoto vērtību.

Eiropas Komisija uzsāka LIFE programmu 1992. gadā, un līdz šim brīdim ir īstenotas četras programmas fāzes, kuru laikā Eiropas Savienības valstis finansēti 3954 projekti. Šobrīd aktuālās LIFE programmas darbības laiks ir no 2014. gada līdz 2020. gadam ar kopējo pieejamo investīciju apmēru 3,4 miljardi EUR.

Latvijā LIFE programma darbojas jau 15 gadus, un tās finansiālo atbalstu realizēti 46 projekti. Ar kopējo budžetu virs 40 miljoniem eiro, programmas ietvaros atjaunotas vairākas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, izstrādāti un ieviesti aizsardzības pasākumi apdraudētām augu un dzīvnieku sugām, atjaunoti aizsargājamie biotopi un meklēti un atrasti risinājumi alternatīvās enerģijas ieguvei un CO₂ samazināšanai, kā arī realizētas vairākas informatīvās kampaņas.

Lasi, uzzini iedvesmojies savam LIFE projektam!

03

LIFE "Wetlands"

www.mitrajis.lv

Projekta mērķis ir Iestenot mitrāju aizsardzības un atjaunošanas pasākumus, lai nodrošinātu Latvijā un Eiropas Savienībā nozīmīgu biotopu saglabāšanu un aizsardzību.

Projekts ietver 4 īpaši aizsargājamas dabas teritorijas – Bažu purvu, Vigas un Jušu avotus Sliteres nacionālajā parkā, Sudas-Zviedru purvu un Dāvida avotu Gaujas nacionālajā parkā, Ziemeļu purvu un Raunas Staburagu, kurās tiek veikta mitrāju hidroloģiskā, ģeoloģiskā un biotopu izpēte un plānoti apsaimniekošanas pasākumi. Saskaņā ar modeļēšanas rezultātiem paredzēts, ka platība, kurā mitrājiem būs pozitīva apsaimniekošanas pasākumu ietekme, sasniedz 710 ha.

LIFE13 NAT/LV/000578

HYDROPLAN

hydroplan.daba.gov.lv

Kemeru Nacionālo parku raksturo mitrāju bagātība – purvi, pārmitri meži, piekrastes ezeri un aplūstošas upju palienei glabā Latvijā un Eiropā unikālās dabas vērtības. Mitrāju pastāvēšana ir atkarīga no ūdens pieejamības. Lai saglabātu Eiropas mērogā apdraudētas dabas vērtības nākotnei, Kemeru Nacionālajā parkā tiks veikta trīs nosusināšanas skartu mitrāju teritoriju dabiskā ūdens līmeņa atjaunošana. Projekta laikā notiks detalizēta hidroloģiskā izpēte un dabiskā ūdens līmeņa atjaunošana trīs Kemeru Nacionālā parka mitrāju teritorijas, kurās savulaik notiekusīs nosusināšanas. Projekta laikā tiks izstrādāta dabiskā ūdens režīma atjaunošanas programma un iesteni rekonstrukcijas darbi. Lai novērstu risku ietekmēt saimnieciski izmantojamās teritorijas, pirms darbu veikšanas plānotā apjomīga izpēte un ūdens līmeņu pārmaiņu modeļēšana ar jaunāko tehnoloģiju palīdzību.

LIFE10 NAT/LV/000160

Mitrāju aizsardzība Kemeru Nacionālajā parkā

Projekta mērķis bija nodrošināt Eiropas nozīmīgas biotopu un sugu ilgtspējīga aizsardzību, iestenot dabas aizsardzības plānā paredzētos pasākumus. Nozīmīga projekta sastāvdala bija sabiedrības līdzdalības veicināšana. Lai saglabātu un izkoptu Kemeru Nacionālā parka izcilas dabas vērtības, ir jāiegulda daudz darba un investīciju. Projekta mērķa teritorija aptuveni pusi no nacionālā parka – 19 500 ha. LIFE projekts bija pirmais solis ceļā uz apsaimniekošanas plāna lievešanu. Projekta rezultātā ieviesti specifiski, moderni dabas apsaimniekošanas pagājiens, ar kuru palīdzību saglabāt parka mitrāju bioloģisko vērtības.

LIFE02 NAT/LV/0008496

Mitrāji ir purvi, upes, ezeri, mitri un pārplūstoši meži, paliegu plavas un citas vietas, kur sastopas zeme un ūdens. Sajās vietās veidojas ekosistēmas, kas pastāvīgi vai periodiski uzkrāj ūdeni.

Mitrājiem ir ļoti nozīmīga loma gan dabas cīdos, gan cilvēka dzīvē. Piemēram, mitrāji veic ūdens attīrīšanu un uzkrāj barības vielas, aizkavējot to noplūšanu uz jūru. Tie palīdz novērst plūdos, uztverot palu ūdeņus un vēlāk pakāpeniski tos atbrivojot. Mitrāji ir mājvieta dažādu sugu augiem un dzīvniekiem, kas īpaši pielagojusies dzīvei pārmitros apstākļos. Daudzas no šīm sugām ir retas un aizsargājamas.

LIFE programmas ietvaros Latvijā realizēti vairāki projekti mitrāju aizsardzībai un atjaunošanai.

05

06

Restore

Restore.daba.gov.lv

Purvi, uzņemot no atmosfēras ogļekļa dioksīdu un veidojot lielu daudzumu organiskā materiāla, ir milzīga ogļekļa krātuve. Cilvēka darbības rezultātā degradētie purvi jeb kūdraji rada nozīmīgas ogļekļa dioksīda CO₂ emisijas, tādēļ to rektifikācija ir īoti svarīga. Projekta tiek aprobēta metodoloģija, kas jaus noteikt Latvijas degradēto kūdrāju siltumniecīfētā gāzu (SEG) emisiju daudzumu, un tiek izstrādāti ieteikumi kā lēmumi pieņemšanas atbalsta instrumenti degradētu kūdrāju ilgtspējīgai apsaimniekošanai. Tīdzvarojas bioloģisks daudzveidības atjaunošanu, ekonomisko potenciālu un SEG emisiju samazinājumu negatīvo ietekmes pārmaiņu likterminā. Viens no projekta uzdevumiem ir izveidot degradēto kūdrāju sarakstu un datubāzi, izstrādāt degradētu kūdrāju teritoriju izmantošanas optimizācijas modeļi, kā arī sniegt atbalstu politikas veidotajiem.

LIFE14 CCM/LV/001103

LIFE "Raised bogs"

www.purvi.lv

Projekta mērķis bija atjaunot dabisko ūdens līmeni projekta vietās – augstā purva biotopos, kurus ir ietekmējusi nosusināšana – tādejādi aizsargājot Eiropas un Latvijas nozīmes purva biotopus, augus un dzīvniekus. Purvu apsaimniekošanas pozitīvais rezultāts sekmēja augstā purvu biotopu apstāku atjaunošanu 488 ha platībā, pie tam pozitīvi rezultāti, kas atspoguļojas gan purvu hidrolīgiskajā režīmā, gan arī vegetācijā, projekta vietās bija redzami tūlīt pēc pasākumu veikšanas. Projekta vietām – Melnā ezera purvam, Aizkraukles purvam un mežiem, Akļajam purvam un Rožu purvam – izstrādāti dabas aizsardzības plāni.

LIFE08 NAT/LV/000449

Purva biotopu aizsardzība

Projekta norises vietas bija četrās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – Cenes tīrelis, Stiklu purvi, Klānu purvs, Vesetas paliennes purvs. Projekta mērķis bija realizēt prioritāros aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumus, kurus nosaka 2003. gadā izstrādātās „Purva biotopu aizsardzības plāns”. Kopumā projekta tika paredzēti 19 pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo biotopu aizsardzībai un apsaimniekošanai.

LIFE04 NAT/LV/000196

07

08

Purvi ir nozīmīga Latvijas ainavas sastāvdaļa un sastopami visā Latvijas teritorijā. Lai gan tie alzņem tikai nepilnus piecus procentus no Latvijas teritorijas, tiem ir liela nozīme dabas daudzveidības saglabāšanā. Tājos ir bagāta augu un dzīvnieku valsts, sastopamas daudzas retas augu un dzīvnieku sugas, kā arī Eiropas nozīmes biotopi.

Ziemeļgaujas ieļejas aizsardzība un apsaimniekošana

www.ldf.lv

Projekta teritorija ietver Gaujas upi apmēram 140 km garumā, tās ieļeju (no Gulbenes un Alūksnes novadu robežas līdz Valmierai) un pieguļošās teritorijas. Projekta teritorijas kopējā platība – 18 070 ha, no kuriem sakonētāji aizsargāti bija tikai 6%. Mērķis bija projekta teritorijai piešķirt aizsargājamo ainavu apvidus statusu un iekļaut to ES īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000. Projekta teritorijas dabas vērtības apdraud galvenokārt meža resursu izmantošanas intensifikācija un nepriekškama tradicionāla pļauv apsaimniekošana (plāšana un gāšana). Projekta plānotie pasākumi bija vērsti uz šo draudiem ierobežošanu un novēršanu.

LIFE03 NAT/LV/000082

Ziemeļsusēja

Projekta mērķi pamatā bija saistīti ar ūdens stāvokļa uzlabošanu Ziemeļsusējas upē. Galvenie projekta uzdevumi bija samazināt piesārņojumu Ziemeļsusējas upes baseinā, izveidot inovatīvu, Latvijas apstākļiem piemērotu sistēmu upju baseinu apsaimniekošanai, kas nodrošinātu sadarbiņu starp pašvaldībām, valsts iestādēm un sabiedrību, izstrādāt rādītājus un procedūras, kas jautu noteikt ūdens kvalitāti upes baseinā un nodrošinātu kvalitatīves uzraudzību.

LIFE02 ENV/LV/000481

09

Viena no Latvijas dabas lielākajām bagātībām ir ūdens resursi. Latvijā ir ap 12,5 tūkstoši upju, strautu, valku, urgu un lieļu grāvju. Kopējais upju garums, ieskaitot arī pašas mazākās upes, ir 37 500 km.

LIFE projektu ietvaros tiek nodrošināta apsaimniekošana un aizsardzība vairākām upēm, kuru krastos esošās teritorijas ir unikālas un tajās sastopams liels skaits aizsargājamu augu un dzīvnieku sugu. Piemēram, ūdrī, kas vairumā Eiropas valstu ir ļoti reti sastopami, bet par savu mājvietu labprāt izvēlas Ziemeļgaujas ieļeju.

10

Papes ezers: aizsardzība un attīstība

<http://www.pdf-pape.lv/>

Projekta laikā tika veikta Papes dabas parka vērtīgo sugu un biotopu izzināšana, pētīta putnu, zivju migrācija, kā arī lielo zālēdāju (zirgu un tauru) ietekme uz atlāto ainavu. Tāpat tika iegūta informācija apkopoti kartogrāfiskajos materiālos. Sevišķa uzmanība pievērsta parka kodola – Papes ezera un Nidas purva – dabiskās hidrolōģijas atjaunošanas variantiem. Pamatojoties uz šo informāciju, tika izstrādāti dabas aizsardzības, atjaunošanas un apsaimniekošanas pasākumi, lai saglabātu parka raksturīgās dabas un kultūrvēsturiskās vērtības.

LIFE03 NAT/LV/000081

Engures ezera dabas parka dabas aizsardzības plāna ieviešana

<http://eedp.lv/>

Projekts balstīts uz 1998.–1999. gada SEPA (Zviedrijas Vides aizsardzības aģentūra) un LDF (Latvijas Dabas fonda) kopīgā projekta izstrādāto dabas aizsardzības plānu Engures ezera dabas parkam. Projekta galvenais mērķis bija saglabāt un aizsargāt Engures ezera vērtības un veicināt reģiona attīstību. Projekta ietvaros tika uzlabots piekrastes teritoriju stāvoklis, nodrošinot ūdensputniem piemērotas ligzdošanas vietas, iegādājot savus un zirgi, kas ganās Engures ezerā krastā esošajās plavās. Projektam izstrādāta mājālapa, kā arī veikti citi sabiedrības informēšanas pasākumi, kas nodrošinājuši tūristu skaita pieaugumu Engures ezera dabas parkā.

LIFE00 NAT/LV/007134

Lubāna mitrāja kompleksa vides apsaimniekošana

Lubāna mitrājs ir 480,2 km² liela teritorija ap Latvijas lielāko ezeru – Lubānu. Projekta mērķis bija ieviest un realizēt racionālu Lubāna mitrāja teritorijas apsaimniekošanu, balstoties uz starptautiskajām dabas aizsardzības prasībām, nacionālo likumdošanu un apsaimniekošanā iesaistīto pušu interesiem, izveidojot pastāvīgu un efektīvu mitrāja apsaimniekošanas struktūru, ierobežojot Eiropas nozīmes biotopu degradāciju un izdzīšanu, kā arī uzlabojot īpaši aizsargājamo putnu sugu un ūdensputnu dzīves vidi, organizējot ūdens līmena uzraudzību un realizējot biotopu saglabāšanas programmu. Bija plānots interešuot sabiedrību dabas aizsardzības pasākumu realizēšanā, izskaidrot teritorijā esošo biotopu un sugu nozīmību.

LIFE03 NAT/LV/000083

Latvijā ir vairāk kā 5000 ezeru, kuru kopplatība ir vairāk kā 110 tūkstoši hektāru. Tie ir nozīmīga vide ne tikai daudz un dažādām ūdens temīnieteku sugu, bet arī vairākiem dzīvniekiem, kuri ir ierakstīti pasaules sarkanajā grāmatā.

11

12

EREMITA MEADOWS

www.eremita-meadows.lv

Projekta mērķi bija izveidot vispārēju ekoloģiskās apsaimniekošanas sistēmu un nodrošināt apsaimniekošanu parkveida plavām un tām retajām sugām, kas atkarīgas no pāraugusiem kokiem un neskartiem mežu biotopiem; nodrošināt divu Eiropas Savienībā prioritāri aizsargājamu vabolju sugu – lapkoku praulgraužu un dzeltenkrūšu ēnvalobes aizsardzību, atbalstīt Natura 2000 tīkla tālāku attīstību un ieviešanu, iesaistīt zemes ipāniekus un citas interesu grupas Natura 2000 vietu apsaimniekošanā un izglītojošās aktivitātēs, lai uzlabotu zināšanas un gūtu atbalstu dabas aizsardzībai un Natura 2000 tīklam. Projekta svarīgākie pasākumi iestenoti sešos dabas liegumos, trīs dabas parkos un vienā aizsargājamu ainavu apvīdu.

LIFE09 NAT/LV/000240

Palieņu plavu atjaunošana

Projekta tā iekļautas 16 vērtīgākās palieņu plavu ekosistēmas no visiem Latvijas reģioniem, kuras nebija iesaistītas citos biotopu apsaimniekošanas un atjaunošanas projektos. Visas šīs teritorijas ir NATURA 2000 vietas un ietver nozīmīgas dabas vērtības: gan sugas (grieze, mazais ērglis, vidējais ērglis, kikuts, lapkoku praulgraužis u.c.), gan biotopus (upju palieņu plavas, parkveida plavas, sugām bagātās atmatu plavas u.c.). Projekta mērķi bija atjaunot bioloģiski vērtīgākas un aizsargātās palieņu plavu teritorijas, veicināt ilgtspēju palieņu plavu apsaimniekošanu nākotnē un veicināt sabiedrības izpratni par dabas daudzveidības nozīmi un saudzīgu dabas resursu izmantošanu.

LIFE04 NAT/LV/000198

Plavas ir nozīmīga Latvijas dabas sastāvdaļa, kur sastopamas vairāk nekā puse no Latvijas Sarkanās grāmatas sugām. Visvērtīgākās ir plavas, kas ilgāku laiku nav ne artas, ne mēslotas, ne sētas – tajās var atrast ap 400 dažādu augu sugu. Plavas ligzdo daudz putni, tajā skaitā arī Eiropā par lielu retumu kļuvusi grieze.

13

14

LIFE Viva Grass

vivagrass.eu

Dabiskie zālāji būtiski uzlabo cilvēka dzīves kvalitāti, nodrošinot ar dažādiem labumiem – ekosistēmu pakalpojumiem, par kuriem mēs ikdienā bieži pat neizdomājamies. No 20. gadsimta sākuma līdz mūsdienām dabisko zālāju platības Latvijā ir būtiski samazinājusies, tām aizaugot ar mežu vai pārpotop arazmēnes. Projekta eksperimenti un zinātnieki no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas izstrādā ekonomiski dzīvotspējīgus zālāju apsaimniekošanas modeļus, lai veicinātu zālāju saglabāšanu.

LIFE13 ENV/LT/000189

Marmoni

marmoni.balticseaportal.net

Projekta mērķis bija gūt pārskatu par dažādiem Eiropas jūras vides un dabas aizsardzības normatīvajiem aktiem un to ietekmi uz datu ieguvu un ziņošanu, izstrādāt monitoringa metodes integrētam bioloģiskās daudzveidības un cilvēka saimnieciskās darbības ietekmju novērtējumam. Prakse tika izmērīta piedāvāto metožu efektivitāte un iegūtu datu analīze, novērtēti Baltijas jūrā paredzamie dabas aizsardzības pasākumi, un projekta rezultāti tika integrēti nacionālās monitoringa programmas un vides politikas dokumentos. Notikuši arī pasākumi sabiedrības un ieastīto pūšu informēšanai par projekta rezultātiem. Projekta iesaistītās valstis – Latvija, Igaunija, Zviedrija, Somija.

LIFE09 NAT/LV/000238

BaltActHaz

<http://www.baltacthaz.bef.ee/>

Projekta mērķis bija sekmēt Baltijas jūras aizsardzību, stiprinot dažādu valsts iestāžu sadarbiņu bīstamo vielu pārvilbības jomā un normatīvo aktu prasību efektivitāku izpildē, kā arī uzlabot dažādu iestāžu pūšu zināšanas par bīstamajām vielām un to radītām piesārņojuma samazināšanas iespējām. Tāpat arī veiktas bīstamo vielu pilotplāvietošanas Baltijas valstu uzņēmumos. Projekta finansējumam pāisestīt gan LIFE programmas līdzekļi, gan arī visu trīs Baltijas valstu nacionālais finansējums.

LIFE07 ENV/EE/000122

Piekraistes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā <http://piekraste.daba.lv/>

Projekta mērķis bija Eiropā aizsargājamu jūras piekraistes biotopu un sugu saglabāšana Latvijā. Projekta teritorija ir visa Baltijas jūras krasta aizsargātā Latvijā – apmēram 300 metru plata josla gar jūras krastu. Projekta ietvaros tika izveidots Baltijas jūras krasta aizsargāšanas līdzsvarotas aizsardzības un apsaimniekošanas sistēmas pamats.

LIFE02 NAT/LV/008498

Līvu zāļu piekraiste

<http://www.visit.undaga.lv/>

Projekta mērķis bija samazināt dažādu aktivitāšu negatīvo ietekmi uz Latvijas ziemeļrietumu (ZR) piekraistes vidi un integrēt ilgtspējības principus visās piekraistes attīstības nozarēs. Kā ilgtspējīga mērķis tika noteiktas Latvijas ZR piekraistes vides kvalitātes ilgtspējīgas pastāvēšanas modeļa radīšana, kā arī sekmīgās sadarbības un pieredzes apmaiņas tīklu ar līdzīgiem institūcijām ap Baltijas jūru attīstīšanu. Projekta ietvaros rikota stāntautiskā konference par piekraistes ilgtspējīgu attīstību. Projekta iesaistītā arī pašvaldību iedzīvotāji, uzklausītas viņu idejas un ierosinājumi. Veikti renovācijas darbi vairākos kultūrvēsturiskos objektos, izveidoti Ziemeļkurzemes Agenda-21 centrs.

LIFE00 ENV/LV/000956

15

Baltijas jūra ir Zemes jaunākā jūra, kas radusies, kūstot ledājiem pirms 10–15 tūkstošiem gadu. Pēdējo 100 gadu laikā Baltijas jūras unikālā ekosistēma kļuvusi par barības vielām pārsātinātu vidi. Katru gadu Baltijas jūrā nonāk aptuveni miljons tonnu slāpekļa un 35 000 tonnu fosfora, kas negatīvi ietekmē jūras ekosistēmu.

Ar LIFE programmas atbalstu iestenoti projekti Baltijas jūras ūdepu un piekrastes teritorijas stāvokļa uzlabošanai.

16

Latvijas dabā ir bagāta ar putnu un dzīvnieku sugām. Ar LIFE projektu atbalstu nodrošināti aizsardzības pasākumi vairākām putnu, rāpuļu un abinieku sugām.

Vai zinājāt? Mazais ērglis ir viena no apdraudētākajām plēsīgo putnu sugām Eiropā. Latvijā iezīlo aptuveni 20% no visas pasaules mazo ērgļu populācijas.

PUTNI ĀDAŽOS

<http://putniadazos.lv>

Projekta mērķis ir palīdzēt Eiropā retām putnu sugām. Aizsargājamo ainavu apvīdu „Ādaži” 1620 ha platībā atjaunošanas un barošanas vietas rubenīm, vairakējiem, zalaži vāmai, sila cirulin, stepes Cīstei un brūnajai Čakstei. Lai iestenotu projekta mērķi, nepieciešams atjaunot dabisko īdens režīmu nosusināšanas ietekmētājā Ramps purvā. Lai veicinātu mežu atjaunošanos, tiks veikta meža zemsēdes kontrolei dedzināšana 10 ha platībā. Ainavu apvīdu izveitos būrus ligzdošanai un īpašu sēdokļus barības atrašanai. Tiks izvērtēta militāro mācību ietekme uz sugām un to dzīvesvietai, kā arī izstrādāti ieteikumi dabai draudzīgai militāro mācību plānošanai.

LIFE12 NAT/LV/000509

COASTLAKE

<http://ldf.lv/lv/projects/life-coastlake>

Projekta mērķis ir, balstoties uz Eiropas Savienības Sugu aizsardzības plānu, uzlabot lielā dumpja aizsardzības statusu Latvijā un Eiropas Savienībā. Plānots uzlabot lielā dumpja aizsardzības statusu un ekosistēmu funkcijas divos lielajam dumpim nozīmīgākajos piekraistes ezeros Latvijā – Engures ezerā un Papes ezerā, samazinot tiešos un netiešos draudus lielā dumpja populācijai un sekmejot ilgtspējīgu ezeru apsaimniekošanu. Plānots arī veicināt sabiedrības izpratni par piekraistes mitrāju ekoloģisko, ekonomisko un sociālo vērtību, organizējot ekskursijas un nodarbinābas skolēniem, izveidojot ceļojošo izstādi par lielo dumpi, kā arī atbalstīt dabas aizsardzības jautājumu integrāciju biznesa sektorā.

LIFE12 NAT/LV/000118

Dviete

www.dvietespaliene.lv

Projekta mērķis bija atjaunot griezes ligzdošanas biotopus dabas parkā "Dvientes paliene", uzlabojot šīs sugas aizsardzības stāvokli un sekmejot Putnu direktīvas prasību ieviešanu. Projekta iestenotās laikā atjaunojus Dvientes upes tecējums pa dabisko gultni, atjaunojus pamestās un aizaugušās paliņu plāvas un nodrošināta to uzturēšana, kā arī izstrādāts modeļis griezem piemēroto biotopu noteikšanai.

LIFE09 NAT/LV/000237

17

18

Divu putniem nozīmīgu vietu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā

Baltijas valstu teritorijā iepriējām un daudz neiskartu mežu un mitrāju, kur dzīvo daudz ES aizsargājamu putnu sugu, kā piemēram, mazais ārgis un mēnešis stārkis. Projekta pieteikšanās laikā vairākām no šīm teritorijām nebija piešķirts juridisks aizsardzība, kas radīja draudus šo vietu un tās mēroga sugu saglabāšanai. Projekta ietvaros tika izveļētas divas teritorijas – Kāleši (12 000 ha) un Zvārde (10 000 ha). Projekta laikā katrā teritorijā tika nodrošināts juridisks aizsardzības statuss, kā arī izstrādāts dabas aizsardzības plāns ar mērķi aizsargāt un saglabāt teritorijās esošās dabas vērtības. Abas projekta izveidotās aizsargājamās dabas teritorijas iekļautas Latvijas Natura 2000 teritoriju sarakstā.

LIFE00 NAT/LV/007124

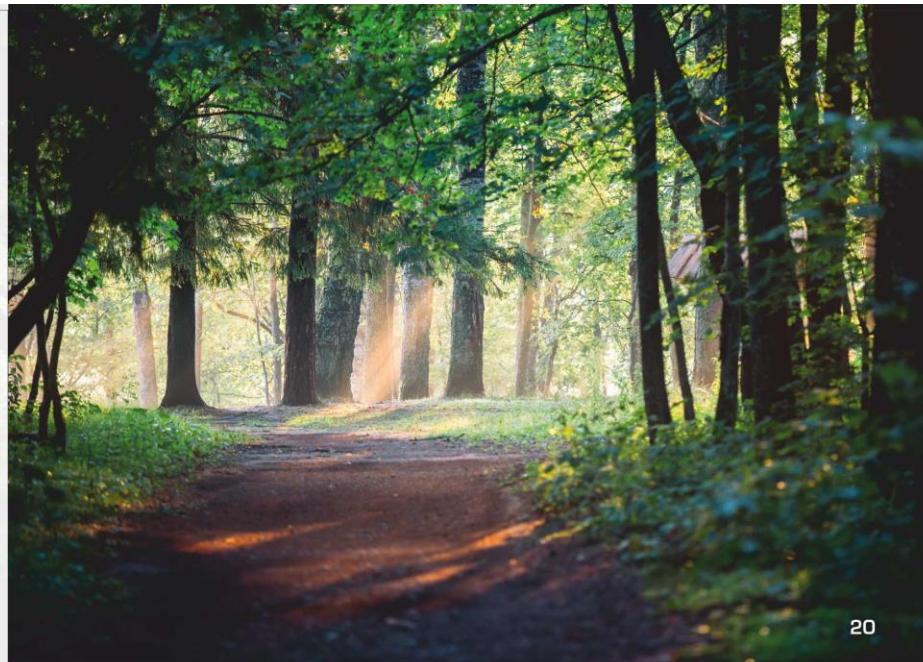
HerpetoLatvia

<http://life-herpetolatvia.biology.lv/>

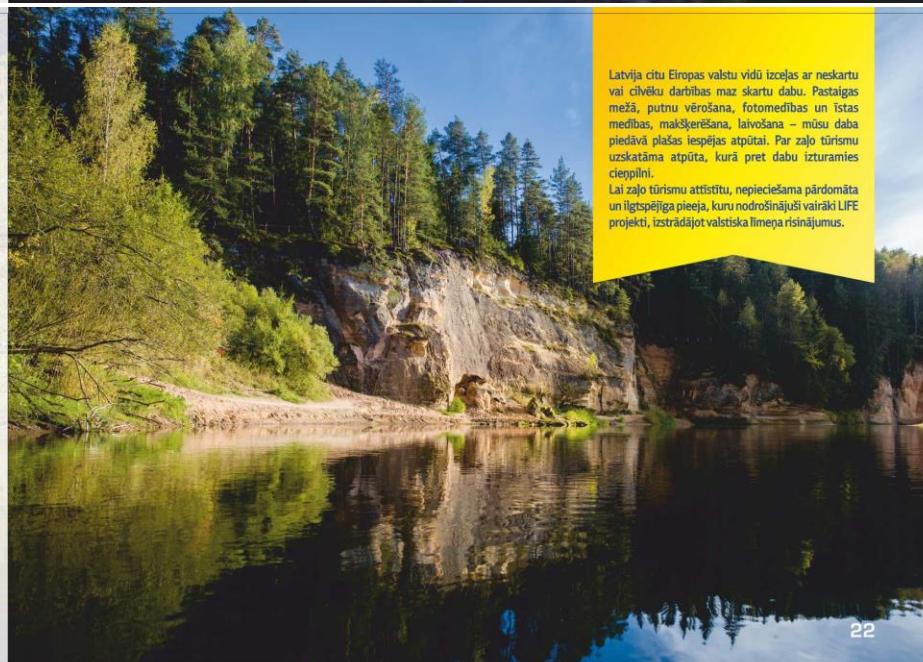
Projekta mērķis bija atbalstīt purva brunurupūču, glūdenēšanas un sarkanvēdera ugunskrupju populāciju palienīšanos Latvijā un nodrošināt to ligzspējigu eksistēšanu ar in-situ, ex-situ un likuma aizsardzības metōju kombināciju. Projekta ietvaros bija paredzēta jaunas Natura 2000 teritorijas izveide Dementes pagastā Latvijā lielākās sarkanvēdera ugunskrupju populācijas aizsardzībai, kā arī paredzēts izstrādāt Glūdenēšanas čūkas sugas aizsardzības plānu un visi trīs reto sugu dzīvotņu apsaimniekošanas plānus. Atbilstoši šiem plāniem veikti biotehniski pasākumi jaunu dzīvotņu veidošanai katras sugas vajadzībām. Projekta pēdējā gadsā, kā arī pēc tā pabeigšanas paredzēta purva brunurupūču un sarkanvēderu ugunskrupju dzīvotspējas valvāšana. Ugunskrupji un brunurupūči audzētu zookultūru (nebrīvē) izlaisti dabā, lai palīdzētu dabā dzīvojošo ugunskrupju un brunurupūču skaitu un veidotu jaunas šo sugu dzīvotnes. Projekts sekmē zemju īpašnieku un apsaimniekojotājū iestāšanos Natura 2000 vietu apsaimniekošanā un valros sabiedrības zināšanas par retajam abiniekum un rupju sugām. Tiks izveidoti metodiskie materiāli, stendi un iestenotas citas izglītojošas aktivitātes.

LIFE09 NAT/LV/000239

19

20

22

Zalais sertifikāts

www.celotajs.lv

"Zalais sertifikāts" ir vides kvalitātes zīme tūrisma mitnīm, kurās tiek saudzēta vide un ainava, rationāli izmantoti ūdens un energēlijas resursi, organizēta vienlīdzīga atkritumu savāksana un apsaimniekošana, tūristiem piedāvātas videi draudzīgas aktivitātes, veselīga vietējā rāzojuma pārtika un pilnvērtīga informācija par vietējim dabas, kulturas un vēstures objektiem. Projekta ietvaros tika izstrādāti kritērijai sertifikāta iegūšanai, kā arī veikta informatīvā kampaņa sabiedrības iesaistīšanai.

LIFE00 ENV/LV/000959

POLPROP-NATURA

www.polprop.celotajs.lv

Projekta mērķis bija izstrādāt ieteikumus tūrisma attīstības un dabas aizsardzības politikas dokumentiem, balstoties uz reālu ligzspējīgu tūrisma galamērķu – Natura 2000 teritorijas – modeļi, kas tika demonstrēts uz Sīlteres nacionālā parka bāzes, tajā izveidojot tūrisma produktus un veicot tūrisma ietekmes pārraudzību dabas, sociālajos un ekonomikajos aspektos, iesaistot ieinteresētos dalībniekus.

LIFE07 ENV/LV/000981

21

Latvija citu Eiropas valstu vidū izcejas ar neskartu vai cilvēku darbības maz skartu dabu. Pastaigas mežā, putnu vērošana, fotomedības un istas medības, makšķerēšana, laivošana – mūsu daba piedāvā plašas iespējas atpūta. Par zajo tūrismu uzskatāma atpūta, kurā pret dabu izturamies ciepiļi.
Lai zajo tūrismu attīstītu, nepieciešama pārdomāta un ligzspējīga pieejuma, kuru nodrošinājusi vairāki LIFE projekti, izstrādājot valstsīga līmena risinājumus.

Dabas aizsardzības pasākumi Teiču reģionā

Projekta mērķis bija attīstīt dabas aizsardzības pasākumus Teiču reģionā, ar LIFE programmas atbalstu iegādājoties 29 zemes vienības ar kopējo platību 409,61 ha, tādā veidā nodrošinot aizsargājamu mežu un purvu saglabāšanu. Projekta ietvaros tika īstenoji pasākumi, kas saistīti ar pāraugušu krūmu izgriešanu projekta iekļauto plāvu teritorijās un purvu hidroloģiskā stāvokļa uzlabošanu. Lai uzlabotu sabiedrības zināšanas par aizsargājamām teritorijām Teiču reģionā, izveidotas jaunas pastaigu takas 1,92 km garumā, kā arī izstrādāti vairāki izdales materiāli. Rezultātā tika izveidotas trīs jaunas Natura 2000 teritorijas, palielot nodrošinātīgā termināja aizsardzību vairākām dzīvnieku un putnu sugām un biotopiem.

LIFE00 NAT/LV/000127

Jūras aizsargājamās teritorijas Baltijas jūras austrumu daļā

Projekta mērķis bija jūras bioloģiskās daudzveidības aizsardzība Baltijas jūrā. ES nozīmes aizsargājamo teritoriju tīkla Natura 2000 izveidošanai jūras teritorijā vērtējotā kā svarīgākais instruments šī mērķa sasniegšanai. Projekta iegūtā zinātniskā informācija tika izmantota jūras Natura 2000 vietu robežu noteikšanai un aizsardzības statusa nodibināšanai trijā Baltijas valstīs. Starptautiskais projekts ar aktivitātēm Latviju, Lietuvu un Igauniju kopā pulcēja 30 valstu zinātniskās institūcijas, nevalstiskās organizācijas un ekspertus, kas risināja jūras teritoriju aizsardzību saistītus jautājumus.

LIFE05 NAT/LV/000100

23

Biotopu apsaimniekošanas pilnveidošana Natura 2000 teritorijā – Vestiena

Projekta ietvaros izstrādāts aizsargājamo ainavu apvidus "Vestiena" dabas aizsardzības plāns. Dabas aizsardzības plāns ir izstrādāts uz 10 gadu, tā atjaunošana paredzēta 2020. gadā. Dabas aizsardzības plāns ir raksturojis teritorijas dabas un sociāloekonomiskās vērtības, tās ietekmējošie faktori, kā arī izvirzīti teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas mērķi un izstrādāti to sasniegšanai ieteicamie apsaimniekošanas pasākumi.

LIFE06 NAT/LV/000196

Ādaži

<http://www.adazinatura.lv/>

Projekta darbības vieta bija militārā poligona „Ādaži” daļa, kas noteikta kā ipaši aizsargājamā dabas teritorija – aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži” (platība 61,26 ha; pēc paplašināšanas 2011. gadā 10 150 ha) iekļauja Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju Natura 2000 tīkla. Projekta mērķis bija saskaņot dabas aizsardzības un militārās intereses, atjaunot militārā poligona Natura 2000 teritorijas dabas vērtības un nodrošināt tām labvēlīgu statusu, izglītot militārpersonas dabas aizsardzības jautājumos un nodrošināt sadarbību ar citu militāru Natura 2000 teritoriju apsaimniekošajiem.

LIFE06 NAT/LV/000110

Sugu un biotopu aizsardzība dabas parkā „Rāzna”

Projekts tika realizēts Rāznas nacionālajā parkā, kas ir valsts nozīmes ipaši aizsargājama dabas teritorija. Projekta ietvaros tika īstenoja Rāznas nacionālā parka dabas aizsardzības plāna izstrāde un tā sabiedriskā apspriešana. Tika veikti dažādi biotopu atjaunošanas pasākumi (krūmu izciršana, dīku atjaunošana, saimnieciskās darbības ierobežošana dīķu tuvumā), kā arī tika veiktais vairākas sabiedrības izglītošanas un informēšanas aktivitātes.

LIFE04 NAT/LV/000199

For-Rest

<http://for-rest.daba.gov.lv/>

Projekta ietvaros tika paredzēts veikt Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo mežu biotopu kartēšanu un aizsardzības statusa novērtēšanu, izstrādātīgā termināja meža biotopu, sugu atjaunošanas un apsaimniekošanas programmu, īstenojot inovatīvus atjaunošanas un apsaimniekošanas pasākumus prioritāri aizsargājamos mežos, kur ir apdraudēta dabas aizsardzības vērtība un biotopa vienības turpmāka pastāvēšana. Tika organizēti semināri un pieredzes apmaiņas braucieni, kā arī izstrādāti audīvozuali materiāli par projekta aktuālajām tēmām.

25

Natura 2000 ir vienots Eiropas Savienības aizsargājamo teritoriju tīkls. Latvijā Natura 2000 tīkla ir iekļautas 352 teritorijas – dabas rezervāti, nacionālie parki, dabas liegumi, dabas parki, aizsargājamo ainavu apvidi, aizsargājamās jūras teritorijas un mikroliegumi. Natura 2000 tīkla iekļautās sauszemes teritorijas kopumā aizņem apmēram 12% no Latvijas teritorijas jeb 787 729 ha no Latvijas sauszemes kopplatības.

LIFE projektu ietvaros realizēta vairāku jaunu Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo teritoriju izveidošana un attīstīšana.

24

LIFE projektu ietvaros izstrādāti un realizēti atsevišķu Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plāni.

26

Troksnis aiz sienas

troksnisaizsienas.lv

Projekta ietvaros tika izstrādāti inovatīvi risinājumi dzelzceļa trokšņu pārvaldībā. Šo risinājumu ieviešanai reģrajā viēd tika noteikti trīs prioritārie uzdevumi. Pirmkārt, izmantojot inovatīvus, viedi draudzīgus, troksni absorbējošus kompozītmatrāli, uzbūvēt kilometru garu aizsargētu, izstrādāt un testēt trokšņus mazinotus sliežu elementus Rīgā, Šķirotavas stacijas teritorijā, lai šajā blīvi apdzīvotajā vieta mazinātu vilcēnu radito trokšņu līmeni līdz normatīvajos tiesību aktoņos noteiktajiem akustiski labvēlīgas vides rādītājiem. Otrkārt, minētajā teritorijā izveidoti jažu dzelzceļa trokšņu aizsargētu – mūžaļu augu stādījumus dzelzceļa trokšņa papildus slāpēšanai. Treškārt, pielāgot Eiropas Savienības pieteicotā vides trokšņa novērtēšanas metodi RMR Latvijas un to valstu situācijai, kur izmanto 1520 mm dzelzceļa sliežu platumu.

LIFE11 ENV/LV/000376

Rīga pret plūdiem

www.rigapretpludiem.lv

Daļa Rīgas teritorijas pastāvīgi cieš no aplūšanas un ik gadu tiek nodaroti ievērojamie ekonomiskie un morālie zaudējumi aplūkošo teritoriju īpašniekiem. Turklāt, saistībā ar globālās saīsinātas rosfātājā klimata pārmaiņām, plādu iegūjamiem un krastu noskalošanas riski Rīgas teritorijā aizvien pieauga. Tapēc, lai Rīgas pilsetu varētu efektīvi sagatavot klimata pārmaiņam un mazināt plādu negatīvo ietekmi uz tās teritoriju, bija nepieciešams padziļināti izpēties darbi. Galvenais projekta mērķis bija saņemtīgi noteikt tos hidroloģiskos faktorus, kas nākotnē saistībā ar klimata pārmaiņām varētu negatīvi ietekmēt Rīgas ledzīvotājus, ekonomiku, kā arī dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu un izstrādāt risinājumus, kā šo ietekmi novērst vai mazināt.

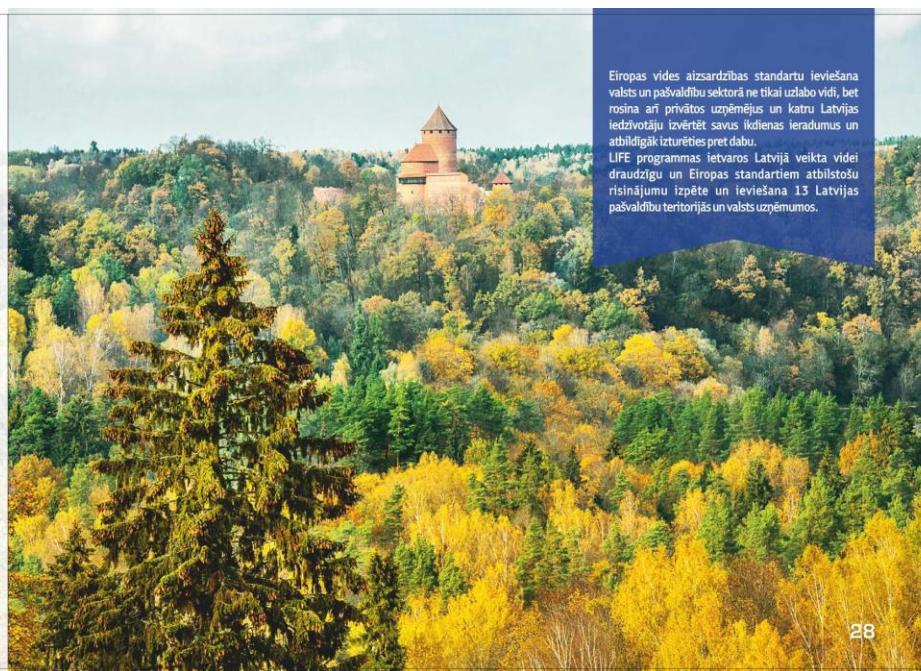
LIFE08 ENV/LV/000451

EMAS4NewStates

Vides aizsardzības jautājumu kompleksa un ilgtērīguma risināšana kā uzņēmumos, tā arī pašvaldībās klūst arīvien aktuāla. Viena no instrumentiem, ar kura palīdzību var būtiski pilnveidot vides pārvaldību, sākot no vienas struktūrvienības līdz pat visam uzņēmumam vai pašvaldībai, ir EMAS (Vides pārvaldības un auditu sistēmas). Projekta piedāļības 12 pašvaldības no dažādiem Latvijas reģioniem, kuras tika sadalītas 5 klasteros, un katram klasterim tika nozīmēti 2 konsultanti, kur pilnīgā pašvaldību pārstāvījumā ieviest EMAS attiecīgajā pašvaldībā.

LIFE04 ENV/LV/000631

27

28

LIFE projektu ietvaros izstrādāta vienota un uz pieredzi balstīta dabas vērtību apsaimniekošanas un aizsardzības sistēma.

Ekosistēmu pakalpojumi

<http://ekosistemas.daba.gov.lv/>

Projekts ieviešis inovatīvu dabas vērtību aizsardzībā, līdzvarojojot dabas aizsardzību ar sociālajiem un ekonomiskajiem aspektiem. Projekts sniegs zināšanas, kas var tikt izmantotas dažādu Latvijas piekrastes reģionu teritoriju attīstības plānošanā. Ši inovatīvā pieeja tiks attīstīta atbilstoši labākajai ES praksei, izmantojot dažādus vides ekonomiskos rādītājus (iekškatot ekosistēmu pakalpojumi ekonomisko novērtējumu). Projekts kopumā pilnīgās uzlabot Latvijas piekrastes teritoriju attīstības plānošanas un citu plānošanas dokumentu praksi. Projekta ietvaros izvēlētas divas pilotteritorijas – Saulkrasti un Jūrmala, kur tiks veikts ekosistēmu pakalpojumu novērtējums un teritoriju attīstības scenāriju izstrāde.

LIFE13 ENV/LV/000839

Nat-programme

<http://nat-programme.daba.gov.lv/>

Projekta laikā ir izstrādātas apsaimniekošanas un aizsardzības vadlīnijas piekrastes, salūdens, zāļāju, purvu, iežu atsegumam un mežu biotopu grupām. Lai daļi pārbaudītu biotopu apsaimniekošanas metodēs un izvērtētu to efektivitāti, ir veikta virkne eksperimentālu apsaimniekošanas darbu dažādos Latvijas reģionos. Biotopu aizsardzības vadlīniju izstrādē tika iesaistīti ne tikai dabas eksperti, praktiķi, bet arī valsts un nevalstisko organizāciju pārstāvji, kas veicināja vadlīniju iekļaušanu pašvaldību un valsts darba un plānošanas dokumentos. Projekta gaitā ir izstrādāta "Latvijas Natura 2000 teritoriju aizsardzības un apsaimniekošanas programma", kurā izvērtēts gan biotopu aizsardzības stāvoklis, gan noteikti prioritārie aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumi, lai sekਮētu vienotu dabas vērtību saglabāšanu visās Natura 2000 sauszemes teritorijās Latvijā.

LIFE11 NAT/LV/000371

Nature Coop

<http://www.bef.lt/>

Astondpadmit mēnešu laikā Baltijas un citu Eiropas Savienības dalībvalstu dabas aizsardzības eksperti tiks pie viena galda, lai apmainītos ar idejām un zināšanām par apsaimniekošanas metodēm, projektu ieviešanu un gāremētu jaunas idejas. Galvenais projekta mērķis bija veicināt kvalitatīvu biotopu apsaimniekošanu, LIFE Dabas projektu ieviešanu, kā arī popularizēt citas aktivitātes, kas saistītas ar potenciālajām Natura 2000 vietas.

LIFE03 NAT/CP/LV/000010

29

30

Enerlabenerlab.bf.rtu.lv

Projekta galvenais mērķis bija panākt mazāku ēku un to iedzīvotāju energopatēriņu, tādējādi samazinot energopatēriņa negatīvo ietekmi uz vidi, izveidojot dzīvojamu ēku siltuma patēriņu vadīšanas sistēmu Ogres pilsētā. Projekta realizācijas rezultātā Ogres pilsētā tika sagaidīts 5–10% mazaks siltuma patēriņu un plānots, ka ēku energosertifikācijas sistēmas ieviešana papildus stimulēs nekustamo ipāšumu un dzīvoļu cenu harmonizāciju Ogres pilsētā. Latvijā izstrādātā ēku energosertifikācijas sistēmas ieviešana tika aprobēta mazas pilsētas mērogā, kas jauj izdarīt secinājumus par sistēmas izmantošanas iespējamību citur Latvijā un arī citās Eiropas valstīs.

LIFE02 ENV/LV/000478

Encerbencerb.bf.rtu.lv

Projekta galvenais mērķis bija panākt mazāku ēku un to iedzīvotāju energijas patēriņu, minimizējot negatīvo iespādinājumu uz dabu. Bijā plānots attīstīt tālāk dzīvojamu māju enerģētiskās sertificēšanas un enerģētiskās markēšanas sistēmu, kas ir iedibināta Ogres pilsētā 2002./2003. gadā projekta ENERLAB laikā. Iecerētais rezultāts bija pārveidot jaunās siltuma patēriņu vadības sistēmu uz pilnības energijas vadības sistēmu, kā to prasa ēku energoeffektivitātes direktīva 2002/91/EC, līdz ar to rezultātā iegūstot ēku enerģētiskās sertificēšanas sistēmu pēc izmēšu CO₂ ekvivalenta. Šī projekta papildu mērķis bija nostiprināt sasniegto energijas patēriņa samazinājumu un panākt apzinātu pieejumu energijas jautājumiem Ogrē, kā arī izplatīt iegūto pieredzi kaimiņvalstīs.

LIFE04 ENV/LV/000634

Ecoventecovent1.bf.rtu.lv

Galvenais projekta mērķis bija panākt CO₂ izmēšu samazināšanu, veidojot inovatīvas ventilaču sistēmas ar pazeminātu energijas patēriņu. ECOVENT demonstrācijas projekta mērķis bija iepazīstināt ar ekoloģiskajai labvēlīgas ventilaču sistēmas izveidošanu hibrīda ventilaču sistēmas formā, izmantojot Francijas un Zviedrijas uzņēmumu zināšanas un pieredzi ventilaču sistēmu projektēšanā un izgatavošanā, kā arī pieredzi sistēmu pielāgošanā specifiskām vajadzībām. Šī projekta specifisks mērķis bija pārbaudīt minēto sistēmu piemērotību Latvijai, kam ir raksturīgs auksts klimats ar saīdīzinoši augstu mitrumu. Šo mērķi bija paredzēts sasniegt, nepārtraukti novērojot sistēmas darba spējas gada garumā.

LIFE04 ENV/LV/000633

31

32

Fit for REACH<http://www.bef.lv/>

Europas Savienības likumošanā bilstamo ķīmisko vielu jomā – REACH regula – lielu atbildību par vielu pārvaldību ir uzlikusi ražotājiem, tāpat tā kopumā ir uzlabojusi uzņēmumu zināšanas par bilstamajām vielām. Tomēr daudzi bilstamo vielu emiteņtāji ir joti mazas kompānijas, kurās tā lieto iekšējā, nemaz to neapzinoties. Šie uzņēmumi nevar atlauties sarežģītās autorizācijas procedūras, tāpat tiem trūkst zināšanu, iemāpu un līdzekļu, lai atrastu drošākas alternatīvas. Bet bilstamās vielas nonāk vīde, negatīvu ietekmē tajā esošās ekosistēmas, uzkrājas barības krēde un agri vai vēlu atkal atgriežas pie cilvēka. Projekta mērķis ir sagatavot mazos un vidējos uzņēmumus – pakārtotos ķīmisko vielu lietotājus – nākotnes izaicinājumiem ķīmisko vielu pārvaldībā, ko nosaka REACH regula, informēt uzņēmumus par aktualākajām likumošanās prasībām attiecībā uz iepāšas bažas izraisošām vielām, ķīmisko vielu inventarizāciju un galvenajiem pārvaldības principiem, palīdzēt (arī materiāli) iestenēt bilstamo vielu aizvietošanu, lai samazinātu to ietekmi uz vidi, parādot, ka tas atmakaļas ne tikai vides aizsardzības jomā, bet arī ekonomiski.

LIFE14 ENV/LV/000174

33

Cilvēka darbibai ir būtiska ietekme uz klimata pārmaiņām. Lai apturētu neatgriezeniskas klimata pārmaiņas un saglabātu līdzīšņējo līdzsvaru dabā, viens cilvēks nedrīkstētu radīt vairāk kā 3 tonnas CO₂, gadā. Latvijas rādītāji uz vienu cilvēku būtiski pārsniegd ieteiktās 3 tonnas.

LIFE projekti aktualizē šo problēmu un rada risinājumus, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz vidi un klimatu.

34

Sadzīves bioloģiski sadalošos organisko atkritumu pārstrāde, izmantojot kompostēšanas tehnoloģijas

www.lasa.lv

Projekta mērķi bija noskaidrot vislabakos risinājumus, kā Latvijā panākt, lai atkritumu izgāztuvēs samazinātu organisko vielu daudzumu, izveidot un leviest 2 Latvijas pagastos ieteicamo atkritumu apsaimniekošanas shēmu, kas nodrošinātu kompostējamo atkritumu Šķirošanu, savākšanu un pārstrādi, un izstrādāt Latvijas apstākļiem visielcamākās kompostēšanas metodes, kas būtu piemērotas sadzīves organisko atkritumu pārstrādei par kaitīgumu kompostu.

LIFE03 ENV/LV/000448

Grasservice

<http://grassservice.balticgrasslands.eu/>

Projekta aktivitātes tiek Iestenotas divās Latvijas pašvaldībās – Siguldas un Ludzas novados. Projekta realizēšanas laikā tiks novērtēta zāļu eko sistēmu bioloģiski un ekoloģiski vērtība, zāļu biomassas apjomis un zāļu izmantošanas potenciāls abās projekta teritorijās. Tiks izstrādāti piemēroti tehniskie risinājumi zāļu apsaimniekošanas un biomassas ekonomiski ilgtspējigai izmantošanai. Plānots lepazīstināt vietējos uzņēmējus un zemniekus ar alternatīvām iespējām biomassas izmantošanai, demonstrējot praksē alternatīvos risinājumus un tehnoloģiskās iespējas. Tiks izveidoti sadarbinātības tilti starp zemes ipašniekiem un uzņēmējiem, kas saistīti ar biomassas pārstrādi un/vai izmantošanu enerģētiskajā rāzošanā.

LIFE12 BIO/LV/001130

35

36

CAP LIFE LAT

Novērtējot LIFE projektu līdzīnējo pienesumu un nākotnes potenciālu Latvijas vides un klimata uzlabošanā, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un Latvijas Vides aizsardzības fonda administrācija kopīga projekta "Kapacitātes palielināšana LIFE programmas ieviešanai Latvijā" (CAP LIFE LAT) ietvaros izveidojušas LIFE atbalsta vienību.

Atbalsta vienības uzdevums ir veicināt izpratni par LIFE finanšu instrumentu un tā pieejamību jebkurai juridiskai personai, kā arī sniegt atbalstu projektu pieteicējiem un realizētājiem, veicinot sekmīgo LIFE programmas projektu apjomu Latvijā.

Interesenti var saņemt konsultācijas un ieteikumus no pieredzējušiem ekspertiem. Tieki rikotas mācības un pieredzes apmaiņas pasākumi gan vietējā, gan Baltijas mērogā.

LIFE atbalsta vienības mājaslapā lifeprogramma.lv atrodama aktuālā informācija par LIFE programmu, kā arī par Latvijā aktuālajiem LIFE projektiem.

Iki dienas pieejamas LIFE ekspertu konsultācijas par jebkuru jautājumu par un ap programmu.

LIFE atbalsta vienība

Aicinām sazināties rakstot, zvanot vai nākot ciemos, lai uzlabotu vidi un klimatu kopā!
LIFE atbalsta vienības kontakti:

Rīgā, Eksporta ielā 5 | Tālrunis: 67503322 | [Lifeprogramma.lv](http://lifeprogramma.lv)

37

